

kaya ko to!

Kung kaya nino, kaya ad nako

CACAO PRODUCTION GUIDE

with Magna Carta of Women (RA 9710)

Produced by:

**REGIONAL AGRICULTURE AND FISHERIES INFORMATION
SECTION (RAFIS)**

in coordination with the

**HIGH VALUE CROPS DEVELOPMENT PROGRAM
(HVCDP)**

Tel. # (032)-268-9804

2020

**Department of Agriculture
Regional Field Office No. VII
Maguikay, Mandaue City, Cebu**

PASIUNA

Sa pagdaghan sa kagamitan sa cacao midaghan usab ang panginahanglan niini. Gikan sa pagkaon ngadto sa gamit sa industriya – ang industriya sa cacao maoy gilantaw nga usa sa mga dagkung magduduwa sa agrikultura.

Sa Sugbu, si Gobernador Hilario Davide mi mando sa probinsya sa paghimo og usa ka '*road map*' alang sa industriya sa cacao. Matud sa Gobernador nga dili matupngan ang produksyon sa Mindanao, apan mahimo nga makatanum ang Sugbu sa maayo nga klase sa cacao.

Ang rehiyon adunay dul-an sa 200 ka ektarya sa cacao, kini naglangkob sa 65 ektarya sa Bohol, 38 ka ektarya sa Sugbu, 80 ka ektarya sa Negros Oriental ug 14 ka ektarya sa Siquijor. Ang maong mga probinsya moani og sobra sa 62 metriko tonelada diin ang Bohol maoy adunay pinakadaku nga ani nga 28 metriko tonelada.

Ang industriya sa cacao adunay mga problema, lakip niini ang mu-bo nga teknikal nga kahibalo sa mga mag-uuma. Base sa talaan adunay 3,250 ka mga mag-uuma nga nagtanum og cacao sa rehiyon.

Kining maong basahon mogiya sa mga mag-uuma ug ubang mga investors sa cacao sa pagtanum og maayong klase sa cacao nga mo-kompetinsya sa ubang dapit sa Pilipinas ug ingon man sa ubang nasud.

Ang nagsaka nga presyo sa cacao bisan pa sa '*farmgate*' ug ang panginahanglan niini sa mga produkto sama sa mga pagwapa, ug sa parmasyutika maoy daku nga rason sa pagpananum og cacao dinhi sa rehiyon.

Tumong niining Production Guide nga matabangan ang mga cacao growers nga makatanum og maayong klase dinhi sa rehiyon pinaagi sa paghatag sa teknolohiya sa malambuon nga pagpananum og cacao.

PAGPILI SA REKOMENDADO NGA CACAO VARIETIES

Adunay daghan nga klase sa cacao pero ang National Seed Industry Council nagrehistro ug niapruba og siyam (9) lang ka klase niini. Ang maong aprubado nga klase mao:

1. UF 18

- Ang UF 18 naggikan sa Costa Rica. Linginon ang porma sa dahon ug hamis ang matag kilid niini nga adunay gitas-on nga 30.82 cm ug gilapdon nga 14.10 cm.
- Cundeamor ang porma sa pod niini ug orange ang color kung guwang na.
- Ang ***Pod index** niini kay **18 pods aron makaprodyus og 1 kg nga dried beans** ug ang gitas-on nga dunay 8.56 cm nga gilapdon.
- Mamulak kini pag-abot sa 20.4 ka bulan ug mamunga kini sulod sa 24.10 ka bulan nga adunay 48.80 pods nga gidaghanon (pods/tree/year). Mga 2.68 tons/ha/year ang maani.
- Violet ang color sa beans niini ug 48 bean ang kadaghanon sa beans kada pod nga moabot og 156 grams ang kabug-aton sa 100 dried beans.

Pod index = ihap sa bunga aron makaprodyus og usa ka kilo (kg) nga dried beans.

2. BR25 (CC-99-05)

- Lagumong Pula ang kolor sa panit kung bata pa ug mamahimong orange kung kini magguwang na.
- Ang unang pagpamulak magsugod sa 16.12 ka bulan ug ang pagpamunga musunod sa ika 17.70 nga bulan.
- Amelonado (avoid shape) nga walay prominenteng tumoy ang porma niini, hamis ug kurba-kurba ang panit.
- Ang katas-on sa pod kay 17.02 cm u gang kalapdon kay 7.07 cm. Ang kadaghanon sa beans kada bunga kay 27 ug violet ang kolor niini.
- Ang **Pod index** niini kay **23 pods/kg** ug makaprodyus ug **27 beans/pod**.

3. ICS 40

- Magsugod kini og pamulak sa edad nga 17.63 ka bulan ug mubunga sa ika 19.63 ka bulan.
- Cundeamor o adunay silindro nga porma sa pod niini ug kurba-kurba ug rugose ang panit, ug adunay hait nga tumoy.

- Ang pod adunay katas-on nga 16.02 cm ug 9.45 cm na kalapdon.
- Berde ang kolor kung linghud pa ug yellow kung hingkod.
- Ang **Pod index** niini kay **26 pods/kg** ug makaprodyus og 44 beans/pod. Ang bean color niini kay striped.

4. UIT1 (CC-99-02)

- Mamulak kini sa edad nga 16.80 ka bulan sa unang stage sa iyang pagpamunga.
- Cundeamor ang porma sa bunga nga may katas-on nga 20.07 cm ug 8.65 cm nga gilapdon.
- Yellow ang kolor kung hingkod ug kini berde kung linghud ug adunay wall thickness na 1.02 cm.
- Ang **Pod index** niini kay **22 pods/kg** ug makaprodyus ug **46 beans/pod**.

5. K1

- Mamulak kini sa ika 23.20 ka bulan ug mamunga pag muabot sa ika 25.10 ka bulan.
- Amelonado ang porma sa pod nga adunay kurba-kurba ug hamis nga panit.
- Ang kolor sa pod kay pula kung linghud pa ug mamahimong yellow/orange kung hingkod na.
- Adunay gibag-on na 1.80 cm. Violet ang bean color ug ang 100 kabuok na beans mutimbang ug 182 grams.
- Ang Pod index niini kay 19 pods/kg.

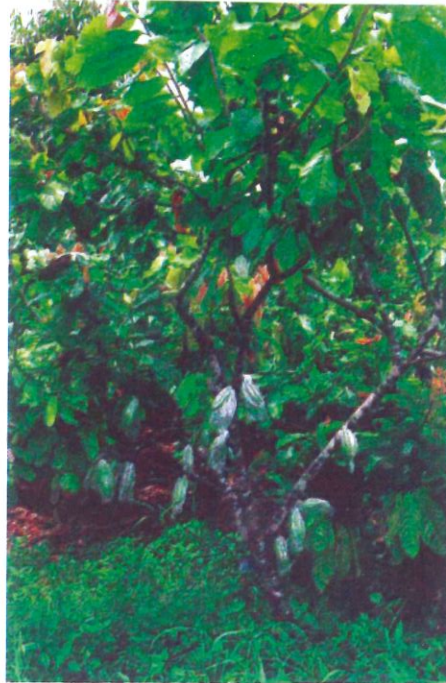
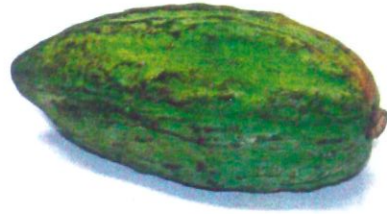
6. K2

- Amelonado ang porma sa pod ug pula ang kolor kung linghud pa ug mamahimong yellow/orange kung hingkod na.
- Ang pagpamulak mag-sugod sa ika-21.1 ka bulan ug ang unang pagbunga niini sa ika-24.12 na bulan.
- Ang Pod index niini kay 25 pods/kg ug magprodyus ug 34 beans/pod.

7. S5

- Unang pagpamulak niini sa ika-25 na bulan ug ang unang pagbunga sa ika-30 nga bulan.
- Angolata ang porma sa pod niini nga may 9.5 cm ang gitag-on ug 8.5 cm ang gilapdon ug 15.2 cm ang kabag-on.
- Berde o green ang kolor niini kung linghud pa, apan yellow kung hinog na.

Number of pods/tree/yr	102
Yield/tree/yr Low 1,111 trees/ha	2,413 kg.
High 3,000 above trees/ha	3,800 kg.
Pod yield/tree/season	62
Moderately susceptible	VSD
Moderately resistant	CPB & pod rot
Pod index	18 (33 beans/pod)
Bean color	Violet

8. K9

- Ang unang pagpamulak niini mahitabo sa ika-23 ka bulan ug mamunga sa ika-28 nga bulan.
- Walo (8) ka pods ang kadaghanon tree/year.
- Obovate ang porma sa pod niini nga may 16.92 cm katas-on ug 8.12 ang gilapdon.
- Yellow ang kolor sa pod kung linghud ug guwang na.
- Violet ang bean color niini nga adunay 166 grams ang timbang sa 100 ka-dried beans. Ang gitag-on 30.9 cm ug 1.42 cm ang kalapdon sa bean, ug 0.90 cm ang kabag-on sa bean niini.

Yield/tree/yr	(1,111 trees/ha) Low	2,444.2 kg
	(3,000↑) High	3,600 kg
Pod/yield/season	56	
Pod index	22 (40 beans/pod)	
Moderately resistant	VSD, CPB and pod rot	

9. PBC 123

- Naggikan sa Prang Besar Malaysia
- Mas makalahutay o reistant sa Vascular Streak Dieback (VSD)
- Ang **Pod index niini kay 25 pods/kg nga dried beans.**
- Pula ang color sa bunga kon linghud pa ug pulahon-orange kung hinog na.

PAGTANUM UG PAG-ESTABLISHAR SA UMA (Planting and Farm Establishment)

Pagtukod ug pag-rehab sa Cacao Farm

- Mamahimong matukod ang cacao farm isip intercrop sa existing nga kalubihan o coconut farm, sa open area o sa existing nga agro-forestry system o logged-over forest areas.

Cacao Planting		
	Monocropping	Inter-cropping
Distance	3x3m	3x3m
Density	1,111 hills/ha	600-700 hills/ha

Gikinahanglan nga Yuta

- Ang haum nga yuta kumbinasyon sa clay or loamy sand with 50% sand, 30-40% clay, and 10-20% silt.
- Lalum nga yuta, 1-1.5 m ang kalalumon, mao ang pinakapabor sa pagtubo sa cacao.
- pH = 6.0 to 7.5

Gikinahanglan nga Klima

- Ang ideal rainfall 1250 hangtod 3000 mm kada tuig.
- Ang kinahanglan nga temperatura 30-32 °C ang pinakataas ug 18 °C-21 °C ang pinakamubo.
- Ang kahabugon sa lugar 100 hangtod 1000 metros above sea level.
- Ang cacao mabuhi sa mga lugar ubos sa Type IV climate.

PAG-ESTABLISAR SA MGA SHADE CROPS
(Establishment of Shade Crops)

- Ang dahon sa semilya sa cacao dali ra masunog sa direktang init.
- Ang mga bag-ong tanum nga cacao kinahanglan ug 75% kalandongon (25% lang nga direktang init sa adlaw) sulod sa unang tuig niini.
- Ang cacao ug intercrop nga tanum pwede itanom 3x3m sa cacao ug 6x6m sa madre de cacao.

PAGBUGSOK UG PAGLAT-ANG (OPEN AREAS)

Ang mga sagad na distansya

- High density 1.5m to 2.0x6.0m = 2,300 trees/ha
- Medium density 3x2m = 1,666 plants/ha or 2.5 x 2.5m = 1,600 trees/ha
- Low density 3x3 m = 1,111 trees/ha

PAGTANUM

1. Ayaw itanom ang linghud pa nga seedlings kay dali kini malahos ug ma-stress.
2. Mas maayo ang pagtanom pagsugod sa rainy season.
3. Ang tanuman nga bangag naa sa 30 cm kalapadon ug 30 cm ang diametro ug 30 cm kalalom.

4. Ang top soil maoy iuna ug butang sa bangag, butangan ug basal fertilizer, o organikong abono sundan ug yuta aron dili madiakta ang ugat ngadto sa abono dayon ibutang ang seedling ug tabunan sa nahibiling yuta.
5. Bisbisan kini ug tubig ug mas mayo kung mafrongding-an kini isip proteksyon sa direktang init sa adlaw ug mga hayop.

PAG-AMPING UG PAG-MENTINAR
(Care and Maintenance)

PAGGUNA (Weeding)

Gunahan ang silong sa punoan gamit ang mower o guna kung manwal na pamaagi, ug sundon ang ring weeding method nga sulod sa 1 metro radius gikan sa punoan.

PAG-ABONO (Fertilization)

Kung walay soil analysis (PCARDD, 1989) mao ni ang ginarekomendar nga kadaghanan sa pag-aplay sa abono para sa nagkalain-lain nga edad sa punoan:

Year 1	50 g Duofos	20 g Urea
BASAL	Fertilizer	Source
3	30g	14-14-14 (complete)
6	50g	14-14-14
9	70g	14-14-14
12	90g	14-14-14

Year 2		
3	110	
6	130	
9	150	
12	170	

*1 Tbsp (1 ka kutsara) = 10 g

Year 3		
May - June	250 g	14-14-14
	20 g	46-00 (Urea)
Oct - Nov	250 g	14-14-14
	20 g	46-00

PAG-PRUNING / PAGPAMUL-ONG

Ang pag pruning o pagpamul-ong ginahimo aron madungagan ang produksyon sa cacao.

1. Maporma og maayo ug makontrol ang katas-on sa punoan.
2. Balanced framework ang punoan aron masiguro nga sayon ang pagputos, pag spray, pag-ani ug pagmonitor.
3. Makunhoran niini ang pag-atake sa mga peste ug sakit.

Mga Pamaagi

1. Ang maintenance sa pag-pruning magasugod sa pagtangtang sa mubo nga mga sanga o mga sanga na nagatubo paubos o ubos sa sinumpay.
2. Kuhaon ang mga sanga nga dili produktibo, gayongyong, gababag sa punoan.
3. Tangtanga ang mga salingsing ug mga sanga sulod sa 60 cm gikan sa tumoy diin una nasalingsingan.
4. Regular nga tangtangon ang mga patay, masakiton, ug mga daot nga mga sanga.
5. I-prune ang pinakataas nga mga sanga (hangtod 4 metros) aron mubo lang ang kahoy para sayon ang pag-ani ug pagmentinar niini.
6. Ginarekomendar sa pag-pruning parehas og porma sa champagne glass aron makunhoran ang katun-ogon ug madungagan ang sidlak sa adlaw. Apan dili open center ang sistema kay masunog ang mga sanga.
7. Ang cacao pod borer dili ganahan og sidlak sa adlaw ug kusog nga hangin. Ang dugang nga sidlak sa adlaw diha sa punoan makadugang pud sa pagpamulak.
8. Pag-pruning kada pagtaas sa produksyon hapit usa ka bulan una ang tig-ulan. Ginarekomendar ang pag-aplay sa abono, paghuman sa pruning.

PAGBALOT SA BUNGA (SLEEVING)

- Baloton ang mga bunga kon big battery size (kasagaran ginagamit sa flashlight, size c) na kini arong malikayan ang pagsulod sa cacao pod borer ngadto sa mga bunga.
- Hulaton nga mauga ang mga bunga usa puston o baloton.

PAGDUMALA SA MGA DANGAN UG SAKIT (Pest and Disease Management)

1. Cacao Pod Borer (*Conopormorpha cramerella*)

- Regular ang pagharvest (kada 2 ka semana) aron ma-undang ang life cycle sa peste.
- Sanitasyon/Pag-pruning; lakip niini ang paglubong sa mga walay sulod na cacao pod husks, maapil pud ang pagtangtang sa mga pods na adunay sakit, black pods, ug pods sa kahoy na gikaon sa mga mananap.
- Bagging o pagputos (sleeving) sa mga gagmay nga pods.
- Pag-abono
- Insecticide spraying using synthetic pyrethroids

2. Vascular Streak Dieback

(hinungdan: *Oncobasidium theo-bromae*)

- Sanitasyon
- Atopan og polyethylene ang nurseries aron masiguro na ang mga spores dili motugpa sa seedlings.
- Minosan ang kalandong sa punoan
- Foliar ug fungicide spraying kada 2 ka semana inig human og pruning.

3. Black Pod Rot ug Stem Canker

(hinungdan: *Phytophthora palmivora*)

- Regular nga pag harvest aron malikayan ang pathogen sporulation.
- Kuhaa ang natakdan og patay na mga pods, ilubong kini.
- Pag-pruning
- Tarong na drainage system.
- Kiskisa ang mga natakdan ug naimpeksyononan na dapit sa punoan.
- Kiskison ang panit sa apektadong parte ug pahiran kini og dahon o duga sa tanom na kamantigue.

4. Helopeltis Control Method

(*Helopeltis*: nagasupsop sa duga sa potot)

- Pruning
- Kinatibuk-ang sanitasyon sa uma
- Regular nga pagharvest
- Insecticide spraying using Chlorpyrifos

5. Stem Borer Control Method (*Zeuzera*)

- Sanitasyon/Pruning
- Tabunan ang bangag aron mapugngan ang paggawas sa mga ulod.
- Pag-spray og gisabonan na tubig ang mga bangag.

UBANG PESTE UG SAKIT (*Other Pest and Disease*)

Leaf Eater Damage

Hinungdan: mga insekto parehas sa caterpillars, cacao loopers, grasshoppers, locusts, leaf-cutting ants, leaf beetles.

Solusyon: Pagkontrol gamit ang kemikal ang mas labing epektibo.

BLISTERS AND BLACK SPOTS

Sap suckers (Nagasupsop sa linghod nga mga dahon)

Hinungdan: Insekto sama sa thrips, aphids, leaf hoppers ug psyllids.

Solusyon: Pagkontrol gamit ang kemikal. Ampingi ang pag-ispray sa ilalum sa mga dahon ug sa taas niini.

Insect Sap Suckers

Hinungdan: Thrips o Aphids

Solusyon: Pagkontrol gamit ang kemikal ug pagpalandong. I-target lang ang pag-ispray sa mga naapektohan nga tanum. Ang mga thrips adunay mga natural na kalaban parehas sa pirate bugs, mao bantayi kini ug ayaw ispreyhi.

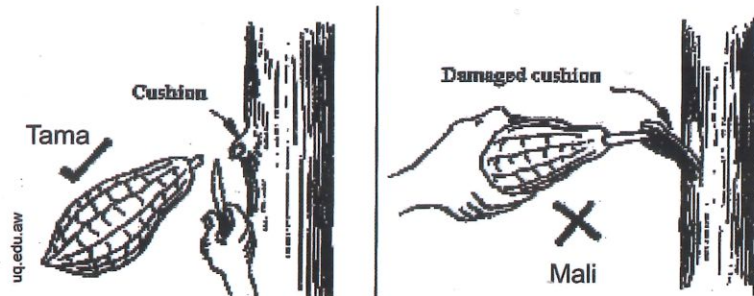
PAGDUMALA SA ANI (Harvest Management)

Ang pod sa cacao moabot sa 160-180 days (5-6 ka bulan) gikan sa pagpamulak una i-harvest. Ang linghod nga pod sa cacao ma-usab ang kolor kung mahingkod na kini. Ang berde mahimong yellow, samtang ang dagtong o kolor morado mahimong yellow o orange.

Ang pod pwede na i-harvest kung 75% na nag-usab ang kolor niini aron malikayan ang pagkawala sa mucilage o lamog-lamog nga mao ang gikanaan sa katam-is (sugar) nga kinahanglan sa pagpatun-og (fermentation). Likayan ang pagharvest sa sobra ang kahinog kay posibleng may turok na ang mga beans niini samtang ang ahat ang pagkahinog lisod tantangon ang beans niini.

Gamitan og hait nga pruning shear, machete o bolo aron limpyo ug malikayan ang pagkatarug sa mga bulak.

Panahon sa Pagharvest	
Peak Season	Kada semana (weekly)
Non-Peak Season	Kada 2 ka semana (every 2 weeks)

BUTANGANAN SA BUNGA (POD STORAGE)

- Ikolekta ang mga bunga ug ibilin sulod sa 7-9 ka adlaw aron dali ra ma-ferment ug mas lamia ng lasa sa cacao beans.

PAG-ABLI SA POD UG PAGKUHA SA BEANS

- Ang hinog nga pods lamang ang buakon.
- Paggamit og steel blade o kahoy sa pagbuak.
- Ayaw i-apil ang dunay turok nga beans.

PAGPATUN-OG SA CACAO BEANS (Bean Fermentation)

- Ang fermented beans magtangtang sa "tanin" (nagapapait) ug magpapaayo sa kalidad.
- Magpagawas sa humot nga "aroma" o baho.
- Malikayan ang pagpanurok sa liso.
- Ang fermentation moabot og 5 ka adlaw

- Ayaw tanduga sa 2 ka adlaw, ukaya sa ika 3 ka adlaw ug ayaw tanduga hangtud sa 5 ka adlaw.
- I-ferment ang beans sa wooden box, kung gamay lang ang beans pwede na kini sa basket.
- Tabonan og dahon sa saging o jute sack ang box/basket aron mamentinar ang kainiton sa sulod ug malikayan ang kontaminsayon.
- Regular nga limpyohan ang mga materyales.
- Sa pag-ferment sa cacao, importante ang mga nag-sunod:

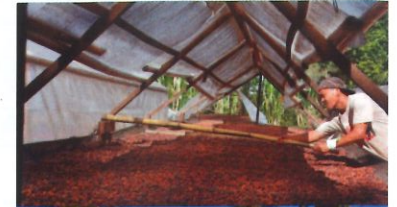

- ▶ Ikulob ang bean mass pagkahuman sa duha ka adlaw (48 oras) ug upat ka adlaw (96 hours).
- ▶ I-drain ang juice (sweating) gikan sa bean mass.
- ▶ Makumpleto ang fermentation sulod sa 5-6 ka adlaw. Gamita ang kamot o mga wooden tools sa pag-ukay sa beans.

PAGPAUGA SA CACAO BEANS (*Bean Drying*)

- Ang fermented beans ipauga sa ilalum sa init sa adlaw gamit ang drying trays o mga basket ug pirmintaha pagkulob.
- Tabuni ug plastic shelters sa panahon nga moulan.
- Ipauga ang cacao beans, dili mulampas sa 7.5% moisture content.

BAGGING AND STORAGE

- Ipundo ang mga bags sa beans diha sa kahoy na palita sa uga ug mahanginan na lugar. Ayaw ibutang ang init na mga beans sa plastic bags aron malikayan ang mga molds.

PAG-REKORD (*Record-Keeping*)

- I-lista sa record book ang tanang kabu-aton sa mga pod na giharvest, mga basa nga fermented beans, mga pauga nga beans. I-rkord pud ang petsa sa pagharvest, pag-ferment, ug pagpa-uga.

**COST OF PRODUCTION AND RETURN ON INVESTMENT FOR A 1-
HECTARE CACAO PRODUCTION PROJECT (INTERCROP)**

Particular	Amount (Php)				
	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5
Cacao					
A. Fixed Cost	3,500		1,100	400	
B. Maintenance & Operating Cost					
1.Cacao seedling (600/25)	15,000				
2.Organic fertilizer @ Php 400/bag	1,600	4,200	5,600	7,000	8,400
3.Inorganic Fertilizer	6,160	8,190	7,770	7,770	7,770
4.Sacks @ Php 10			200	600	700
5.Kaing (Bukag) @ Php 50			500	600	700
Sub-total	26,340	12,390	15,170	16,370	17,570
C. Labor					
Clearing, 16md x 200/md	3,200				
Liming & Staking, 4md	800				
Digging of holes, 8md	1,600				
Planting, 35md	7,000				
Weeding & Mulching 8md	2,000	1,600	1,600	800	800
Fertilizing, 4md	800	800	800	800	800
Spraying, 7md	1,400	1,400	1,400	1,400	1,400
General weeding 12md			2,400	2,400	2,400
Pruning, 8md			1,600	1,600	1,600
Harvesting, breaking of pods, fermenting, drying; 45,70,100md for 3 rd ,4 th ,5 th year			9,000	14,000	20,000
Sub-total	16,800	3,800	16,800	21,000	27,600
D. Contingency (10% total cost)	4,314	1,619	3,197	3,737	4,517
E. Total Production cost/ 600 cacao trees (as intercrop/ha)	47,454	17,809	35,167	41,107	49,687
F. As intercrop					
A. Pod/tree	0	12	35	50	70
B. Dried beans (kg/ha)	0	327	954	1,363	1,909
C. Gross Value (at 110/kg)	0	35,970	104,940	149,930	209,990
G. Net Income	-47,454	18,161	69,773	108,823	160,303

Return on Investment = 161.90%

Five-Year Estimated Cost and Return of a One Hectare Cacao Intercrop with Coconut

Assumptions:

- A. Pruning shear, construction of 25 sq.m. solar drier at Php 40.00/sq.m. plus pesticides
- B. Construction of additional 10 sq.m. concrete solar drier at Php 40.00/sq.m.
- C. Fertilizer application:
 - Year 1 complete fertilizer @ 6 bags/year
 - Year 2 complete fertilizer @ 8 bags/year plus pesticides
 - Year 3-5 (yaramila winner & nitrabor @ 7 bags/year plus pesticides

Magna Carta of Women (R.A. 9710)

The RA 9710 or the Magna Carta of Women (MCW) of 2009 is a comprehensive women's human rights law that seeks to eliminate discrimination against women by recognizing, respecting, protecting, fulfilling and promoting the rights of Filipino women, especially those in the marginalized sectors.

What is discrimination against women?

- ▶ any gender-based distinction, exclusion, or restriction which has the effect or purpose of impairing or nullifying the recognition, enjoyment, or exercise by women, irrespective of their marital status, on the basis of equality of men and women, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field;
- ▶ any act or omission, including by law, policy, administrative measure, or practice, that directly or indirectly excludes or restricts women in the recognition and promotion of their rights and their access to enjoyment of opportunities, benefits, or privileges;
- ▶ a measure or practice of general application that fails to provide for mechanisms to offset or address sex or gender-based disadvantages or limitations of women, as a result of which women are denied or restricted in the recognition and protection of their rights and in their access to and enjoyment of opportunities, benefits, or privileges; or women, more than men are shown to have suffered the greater adverse effects of those measures or practices; and
- ▶ discrimination compounded by or intersecting with other grounds, status, or condition, such as ethnicity, age, poverty, or religion.

What are the rights of women guaranteed under the Magna Carta of Women?

All rights in the Philippine Constitution and those rights recognized under international instruments duly signed and ratified by the Philippines, in consonance with Philippine laws shall be rights of women under the Magna Carta of Women. These rights shall be enjoyed without discrimination since the law prohibits discrimination against women, whether done by public and private entities or individuals.

The Magna Carta of Women spells out the following rights:

- ▶ Protection from all forms of violence, including those committed by the State
- ▶ Protection and security in times of disaster, calamities and other crisis situations
- ▶ Participation and representation
- ▶ Equal treatment before the law
- ▶ Equal access and elimination of discriminating against women in education, scholarships and training
- ▶ Equal participation in sports
- ▶ Non-discrimination in employment in the field of military, police, and other similar services
- ▶ Non-discriminatory and non-derogatory portrayal of women in media and film
- ▶ Comprehensive health services and health information and education
- ▶ Special leave benefits
- ▶ Equal rights in matters relating to marriage and family relations

The Magna Carta of Women also guarantees the following civil, political and economic rights of women in the marginalized sectors:

- ▶ Food security and resources for food production
- ▶ Localized, accessible, secure, and affordable housing
- ▶ Decent work standards
- ▶ Employment, livelihood, credit, capital and technology
- ▶ Skills training
- ▶ Representation and participation
- ▶ Access to information
- ▶ Social protection
- ▶ Recognition and preservation of cultural identity and integrity
- ▶ Inclusion in discussions on peace and development
- ▶ Services and interventions for Women in Especially Difficult Circumstances
- ▶ Protection of Girl-Children
- ▶ Protection of Senior Citizens

"All individuals are equal as human beings by virtue of the inherent dignity of each human person. No one, therefore should suffer **discrimination** on the basis of ethnicity, gender, age, language, sexual orientation, race, color, religion, political or other options, national, social or geographical origin, disability, property, birth, or other status as established by human standards". (MCW, Sec. 3)

